

ZES CITATEN VAN JEAN-JACQUES BIRGÉ

1. Le consensus est toujours morbide.
2. L'amateurisme est le maître mot, c'est étymologiquement celui qui aime.
3. L'artiste doit réfléchir son époque par des prismes déformants, des miroirs brisés, des distances impossibles, des angles inédits. Son rôle est d'interroger les tabous, de revoir les conventions, de comprendre les raisons qui les ont institués. Paracelse écrivait : « Je vous apporte la peste, moi je ne crains rien, je l'ai déjà. »
4. La création et l'interprétation sont confondues, ou, du moins, le temps qui les sépare est réduit à son minimum.
5. Ainsi, il m'est arrivé deux fois depuis 1993 de sentir poindre la peur de la mort : j'ai aussitôt adopté la position que j'avais à Sarajevo pendant le Siège, lorsque je compris enfin ce dont il s'agissait, me libérant d'une angoisse qui m'encomrait depuis l'enfance. Je ferme les yeux et me téléporte intellectuellement dans le passé pour que ma peur se dissipe instantanément. Pour créer une oeuvre qui satisfasse à mes exigences nouvelles, j'adopte la même technique, m'infligeant une délicieuse régression vers mes années adolescentes où tout semblait aller de soi.
6. « Le matin ne pas se raser les antennes », cette phrase de Cocteau est inscrite sur ma carte de visite. Ma démarche: ne pas plaire - déranger -, c'est la seule chose qui peut me plaire.

Uit het januari-nummer van **PopLab**, dat geheel is ingevuld met materiaal van deze Franse dramaturg, muzikant, videast, auteur, blogger untsoweiter. **PopLab** is het pdf-hybridje van het Franse digitale platform **Poptronics**

Blog van Birgé:

www.drame.org/blog/

Poptronics:

www.poptronics.fr

PopLab:

www.poptronics.fr/-pop-lab-

Vertaling met een beetje commentaar

1. De consensus is altijd morbide.

1. *Vooraf: het taalspel dat we hier spelen is dat van een gesecculariseerde thora. Birgé heeft het Woord, wij de Commentaar.*

2. Hoe verstaan we, dus, deze **Birgeske morbiditeit van de consensus**?

Wel: **het verschil** tussen de waarnemingen-gedachtegangen is altijd belangrijker dan het gelijklopende, het overeenstemmende.

Zo is , hier en nu, onze commentaar op de Birgeske uitspraak (een commentaar die afwijkt), belangrijker dan de benaderende vertaling, dewelke slechts een herneming is, die een versterving wil bewerkstelligen, een vatbaar, beheersbaar object.

Overweeg daarbij hetvolgende:

- de lezer wil een vatbare Birgé maar het Vat Leeft (tot het Barst).
 - belangrijker dan wat Birgé zegt is wat zijn uitspraak nú bij u teweegbrengt.
 - Dát teweegbrengen is deel van de Stroom, de uitspraak braakt slechts het afval van het doorstroomde. Toch kan de uitspraak ook gesacraliseerd worden en in de contemplatie hernieuwd. Het Kapitaal zal echter altijd de uitspraak tot ordewoord willen verheffen, in dienst van de exploitatie.
 - Het 'belang' en het 'rijke' is altijd dat wat het leven betreft, & het is waardevrij, niet beter of slechter (dan het vorige, dan het volgende, dan eender wat).
 - Het anders-zijn, *de alteriteit* primeert op de *identiteit* die overigens illusoir is, net zoals het Zijn zelf, dat zich sowieso enkel in een fictief verleden kan standhouden.
-
- *Over de fictie van het Zijn:* Het Zijn is niet (enkel) illusoir omdat het 'slechts' een talig Zijn betreft (het buitentalige is sowieso ondenkbaar resp. onbespreekbaar) het Zijn is illusoir omdat het objectieve aanwezigheid toekent aan een operand van het denken zelf.
Die aanwezigheidstoekenning is een moeilijk begripbaar omdat een begrip weerom het Zijn vooronderstelt (een Zijn' of een Zijn zijn=nieuwe Zijn();). De aanwezigheidstoekenning (fictie) is ook onvermijdelijk en levensnoodzakelijk voor de menselijke ervaring. Het is pas door de operatie van het Zijn dat het Worden ervaren kan worden. Dat doet echter niets af aan de fictionaliteit ervan en we dienen die status op elk moment radicaal dóór te denken, en dan dáár met name waar het urgente materie betreft, een evaluatie van niet-humane intelligentie die als correctiemechanismen van de humane doodsdrijf kunnen worden ingesteld. Op dat ogenblik, in dat nu, wordt elke ontologische stellingname plots weer brandend actueel en valt zij samen met haar traditionele eindpunt, de ethiek.

- Het Zijn is in de Kathedraalse optiek niet een reële aanwezigheid maar het product van een messianistische manipulatietechniek. Het Zijn is in onze ogen een negatieve productie die wordt benut om het gebeuren in een esthetiserende falsificatie te doen verstommen: het stelt het gebeuren, het al even fictieve Reële louter in het daglicht van de (verlossende) toekomst. Zoals alle negatieve energieën kan het Zijn echter ook worden aangewend op een positieve manier, als voorbeeld daarvan voeren we de figuur van - waar bleef die toch zo lang? - Walter Benjamin op.
3. Walter Benjamin heeft het Zijn als messianistische manipulatie op meesterlijke wijze geslepen. Zijn Geheime Leer zoals uit de doeken gedaan door Lieven De Cauter (1) is evenals de fenomenologie van Heidegger en Husserl met wie ze niet enkel het tijds kader gemeen hebben, een verschrijvingstechniek.

Een verschrijvingstechniek werd nodig geacht daar waar de talige rede haar metafysische aanspraken dreigde te verliezen. Verschillende benaderingen, waaronder ook het neo-positivisme (logicisme) werden nodig geacht om de talige beperking van het filosofische denken te transcenderen in de hoop de voornamelijk immanent gedachte wereldorde te doorgronden. Zo poogt het neo-positivisme met een logisch-matematisch systeem de werkelijkheid eens en voor altijd aan wetten en sluitende regels te binden. De stellingen van Gödel ondergraven die pretentie van de logica grotendeels maar recent, met name in de ontwikkeling van semantische ontologieën en de aanspraken van de doorgedreven algoritmie is hetzelfde streven even euforisch aanwezig in figuren als Wolfram en Badiou die de mathematica verheffen tot enige en ware ontologie. We zullen later merken dat beide figuren op navrante wijze de Kapitale doodsdrijf lijken te omarmen, hewel zij daar zelf onschuldig op pleiten, maar hun onschuld lijkt mij alleszins eerder te berusten op een extreme vorm van eigenwaan. We zouden met gemak dergelijke heren hun megalomane pretparken laten moest het niet zo zijn dat het binnen de huidige economisch-politieke constellatie quasi ondoenbaar wordt om levensbelangrijke technologieën van deze neo-positivistische euforie te ontdoen. De 'dynamiek' die ervan uitgaat is die van een globale verblindings die gezien de ernst van de huidige problematieken Babelse proporties aanneemt.

De fenomenologie poogt de werkelijkheid te benaderen door het talige karakter ervan tussen haakjes te zetten. Ook het systeem van Benjamin is een dergelijke verschrijvingstechniek die poogt het reële op een systematische wijze bespreekbaar te maken, zonder daarbij te 'vervallen' in een nieuwsoortig idealisme.

Maar daar waar de verschrijvingstechnieken van de fenomenologie ophouden, wordt het bij Benjamin net interessant. Daar namelijk waar de ontwikkelde

Leer der Gelijkenissen die uiteraard ook de Kathedraalse Leer in het vooruitzicht stelt, op zichzelf inslaat & een geheel explosief spel van psalimpsest en 'overcodering' begint.

De vluchtlijnen van het Benjaminse denken - in Deleuziaanse termen dan - zijn de-territorialiserende én re-territorialiserende activaties binnen de eigen codeerspiralen.

Het Zwarte Gat van het Zijn floept binnenste buiten als een Zon mijnZon Nieuwe Zon(). Het meesterlijke van Benjamin is dus dat zijn verschrijvingstechniek niet de amortiserende werking van de grote Heidegger-woordenzwengel heeft, maar, mede door de input van het de Kaballa-import van het Mystieke, zijn methodiek die vaak enkel op een verhevigde sensibeleiteit lijkt te berusten, het gebeuren niet verder versleutelt maar juist ontsleutelt, poorten openbreekt en het weidse blauw van het Niets binnenlaat, alwaar de Koeien van het Foute, het Afwijkende mogen Grazen, Loeien en zich Tantesk & Monsterlijk met het Bestaande mogen verder hybridizeren.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat Benjamin globaal binnengehaald is als dé post-moderne (& nu pre-actuele) auteur *avant la lettre*: je ziet zijn schriftuur als het ware voortdurend tegen de aloude zweer van het Zijn aanbotsen en - *excuse the language* - her en der stroomt de etter dan ook rijkelijk.

Het Verschrijven in dienst van het Zijn kan immers op elk ogenblik omslaan in een *overschrijven*, dat door middel van psalimpseste doorschijningen van eerdere coderingen deregulerend werkt en de blik doet versplinteren in een vruchtbare veelheid. Helaas is dat ook omgekeerd het geval & onttaardt dezelfde overschrijvingswoede vaak in doelloze en kurkdroge bladerdeeg, iets waar vele geschriften die Benjamin pogen na te volgen op evidente wijze van getuigen. Het werk van De Cauter gelukkig niet, zie de voetnoot voor een referentie naar dit hoogst boeiende werk, ik ben al tot op pagina 171 geraakt.

Uiteindelijk, zo dient men bij het consumeren van dit soort teksten voor ogen te houden, is de Neerslag, het Geschrevene, immers ook 'maar' een potentie, en haar werking als code bij activering ervan door een Lezer heeft in de verste verste geen 1-op1 verhouding met het tijdsverloop of de kenwijze van haar achterliggend (verleden) codeerproces. In die zin, en dat maakt net het hoopgevende van het schrijven uit toch bij auteurs als Benjamin, overstijgt en achterhaalt het geschrevene altijd de intentie of de projectie van de auteur. Het is altijd een kwalijk en voor de betrokkenen somtijds horribel *de-buggen*, maar als het dan uiteindelijk 'ergens' en 'ooit' loopt, dan overstijgt het met gemak de hoogst gespannen verwachtingen.

Andere lappen code, het overgrote deel helaas in onze gezamenlijke productie, dien je echter gewoon op z'n Colruyts zo snel mogelijk te dumpen, en weerom vanaf nul starten is dan niet enkel tijdwinst voor het schrijfbedrijf zelf, maar ook in elk denkbaar opzicht *the thing to do*. Tijdwinst, daarmee bedoelen we dan dat het tijd vrij maakt voor dingen die niet zo afstompemd werken, want als puntje bij paaltje komt heeft de mensheid in haar totaliteit

ook maar een eindig aantal eenheden verwerkingscapaciteit, en is het voor de gezondheid van onze groei als dusdanig van belang de gewassen kwalitatief hoogstaand te houden en het zgn. dode hout tijdig te snoeien.

Elke auteur die het perspectief op dat gezamenlijke verliest, verzandt dan ook vlug in bak na bak van de eigen korrel, die zij vervolgens dan maar als atoom van de Schepping zelf wil verkopen. *De krulling der lippen evenwel dient immer uitwaarts open te tuiten, of de spiraal nijpt zichzelf dicht.*

De Schepping immers loopt aan elke schriftuur glansrijk voorbij, dat is immers geen Zijn op basis van een korrel maar een Worden met de kracht van de Gloed. De finaliteit is en blijft vreemd aan al het Wordende, die finaliteit zit enkel in het humane waarnemen, zoals die 'uiteindelijk' 'slechts' 'op zichzelf' kan 'slaan'. De humane encapsulatie doodt het levende of ze verzwakt dusdanig dat ze erin oplost en onze onmacht, het falen, verheft tot onze redding. Enkel daar waar het Schrijven analoog wordt aan het Gebeuren als procedure, in de dynamiek van de commentaar bijvoorbeeld, behoudt zij voldoende restenergie van het codeerproces om waarlijk creatief te blijven. Wat rest is hooguit parelend afval, dat schreeuwt om in het Licht van de huidige Schijnsels gereactiveerd te worden.

4. De vergelijking, die perfide allegorie van het Telraam, de veelschermige Abacus, de Poeter als het Gouden Kalf van onze IT-gerichtheid die ik hier door het betoog laat wriemelen en woekeren als een op hol geslagen klimplant, houdt op daar waar wat zich bij een tekstlezing in het menselijk brein afspeelt absoluut niks meer te maken heeft met de lineaire afloop van de primitieve object-gerichte programmatuur die wij in onze machines proppen, in de hoop iets te kunnen 'Bewaren'. Dat is het 'dak' van deze allegorie, daar volgt hier het ijle en het nietszeggende ervan. De allegorie is uiteraard (overigens) perfide omdat ze op desastreuze wijze de aandacht afleidt van het onze voortdurende aandrang om op die vermaledijde knop Format C te drukken. De enige 'harde schijf' die hoogdringend onze aandacht nodig heeft zonder al die metaforieke poespas is natuurlijk onze eigenste leefwereld, waarop het straks weer net iets te hevig en te vroeg gaat zomeren.

Besluitend kunnen omtrent Benjamin en zijn verhouding tot de fenomenologische alternatieven nu stellen: het Zijn is in Benjamins geschriften dan wel ver/ge- worden tot een functioneel dissectiemes voor de Esthetiserende Waarneming van het ons omringende (in WB's geval, de post-industriële moderniteit) het Benjaminse pogen schrijft tegelijkertijd de nieuwe bladen open, het heeft de propulsie van een kiek die teveel benepen heeft gezeten in de laat-romantieke beklemming, de enge kippenren van het genie-denken, waaruit het ten alle prijze wou ontsnappen.

Het Zijn in zijn Soliede Duitse en versystematiseerde vorm daarentegen schrijft het gebeuren wég, het is een Bewaring, een Save op de fictieve Harde Schijven van het aeternele, de utopie van de Geschiedenis die ondanks de Heideggeriaanse kritiek verder dient gedeconstrueerd te worden.

De Geschiedenis zoals die aangehangen wordt, is immers niet meer dan een fabeltje, een code als een ander (wél een erg bruikbare code, & de Geschiedenis is ook een uitstekend Validatieschema, je kan ze openplooiën en hele *toestanden* erop doorjagen, checken of er wat van komt of niet in de prognose - *in die optiek, dan.*)

Maar de pro-gnosis is altijd een derivaat van de gnosis, je moet de kar niet willen voor het paard spannen, of erger nog, de afgelegde weg op de openheid van het komende *pasten* zoals een sullige kantoorkwast dat doen zou voor de bedrijfsplanning van de maanden maart tot en met april.

*Later, hierboven, zullen we dan ook stellen dat het er op aankomt de Geschiedenis te vermenigvuldigen en te diversifiëren, ze te modificeren tot een generatieve methode voor de niet-humane introspectie van het proceduraal benaderde heden, zodat we, de dwaze metaforiek van de dag volgend, kunnen komen tot een vorm van eXtended Programming, waar de error-behandeling mee in het programmatieproces wordt betrokken. In dit verband zou ik nu al willen de klemtoon leggen op die term **niet-humaan**, laten we ajb die post van het post-humane maar waar ie zit, het enig denkbare nut van het niet-humane zit enkel net in die loskoppeling van de heilsverwachting die hoedanook in al onze verwickelingen zit verstrengeld.*

Keren we nu echter terug naar het begrijpelijke, dat wat op het voorafgaande drijft, als schuim op de verwekkende onderstroom van pollutie:

Wat wil onze brave Birgé hier zeggen? Dat je nooit ofte nimmer een consensus dient na te streven, dat er geen harmonie mag zijn in de samenleving, dat je altijd persé het nieuwe, het vernieuwende dient te ambiëren, de revolte als een instituut te bestendigen, de traditie op dagelijkse basis als een kwaad dient te bestrijden, de kinderen pellen & het vlees gepekeld en al met de badkuip weg kieperen?

Uiteraard niet, zou je denken, want dat soort houding is een uitwas van het Modernisme op zijn smalst, de leuzentaal van de ergste Italiaanse manifesto's, die, na enige analyse op klassiek-marxistische wijze al vlug blijken te berusten op een morbide verlichtingsdrang, een machiavellistisch monsterverbond van de Kantiek Bewandelde Rede met het altijd loopse Kapitaal.

Uiteraard wél, maar dat ga je dan toch zo niet zéggen, is ook een valabel antwoord.

De Kathedraalse leer, een ladder met vele sporten, verwerpt de vraagstelling met een diepe MU-grom.

Onze Jean-Jacques is echter van goede Westerse Huize en wil allicht slechts **een accentverschuiving bewerkstelligen in de appreciatie van het gebeuren zoals zich dat ons voordoet.**

Effen later dist ie dan ook een matinaal levitantenverhaal, een tot zwaaiërig *hanestaarts* (2) geperst cocteau-motto op, over staande stoppels in de spiegel op: als je des ochtends opstaat en om je heen kijkt dien je eerst aandacht te hebben voor wat dwars staat op het gemakkelijke, op het confirmerende. De conformiteit van het artistieke (een restant van het

onvertaalbare) is haar dood, een stilstand die enkel duidt op een afwezigheid van het creatieve, een wegvallen van Leven uit de gangbare Code.

Het leven is nu eenmaal, zo zeggen onze vrienden Hongaren het ons, geen schuimige taart. Aanvaardbaar maar enigszins flauw.

2. Amateurisme is het belangrijkste, het meester-woord, etymologisch beduidt het *diegene die houdt van*.

Dju, de nummering der citaten is al naar de haaien. 't Zal die schelm van een Holvoet zijn die zijn haken opslaat naar dit zwellende gezwets. Dat we amateurs zijn, *anyway*. Zo hoor je soms wel 's verzuchten dat we toch vooral professionele filosofen nodig hebben. Ik heb het woord 'professioneel' nog nooit anders weten gebruiken als bedoelende een producent van *stuff* waarop de adjectieven 'verkoopbaar', 'onschadelijk', 'consensus bevestigend' konden worden geplakt, enfin alles wat een *vriend van de wijsheid* volgens elke uiting daarvan niet dient na te streven. Daar waar er iemand dat woord gebruikt, poogt men meestal onkunde of oplichterij te verbergen, iets wat nu ook al tot de iets slimmere reclamejongens is doorgedrongen.

3. De [iets onvertaalbaars] heeft als taak het herdenken van zijn tijdperk door deformerende prisma's, gebroken spiegels, onmogelijke afstanden, ongeziene hoeken. Zijn rol is het om de taboe's te doorbreken, de conventies te herzien, om de oorzaken te begrijpen die deze tot stand hebben kunnen brengen. Paracelsus schreef: "Ik breng u de pest, zelf heb ik geen schrik, ik heb het al."

4. De schepping en de interpretatie vermengen zich, of, ten minste: de tijd die hen scheidt wordt tot een minimum herleid.
1. Deze Birgeske uitspraak valt in een commentaar op de eigen scheppingspraktijk die veelal verwijst naar het primaat van het muzische. Weerom is het eerder een beklemtonen van het werkzame en het helende en een afwijzen van het mortificerende.
 2. Bovendien komt hier het Actuele aan de orde: hoe de Lopende Code ingrijpt in onze levens en van ons een eveneens coderen on-the-fly vereist. Een dynamiek van de beleving, een enthousiasme van de Ervaring inclusief haar meedogenloze Wreedheid, l'amour cruelle ajb en wel snel in plaats van halstarrig het overrompelende van de Datastream te willen afstoppen, doodpitsen, toeknijpen door
 - het optrekken van Bastions van het Waardevolle,
 - spelonken van de Rijmdwang,
 - Labyrinten van de Frigide Poëzie,
 - Het Respect voor de Traditie,
 - het onthutsend Schone van de Alternatieve auteursCinema,
 - het naïef Authentieke dat meestal onmiddellijk door de mand valt als een mislukte herneming van een derderangsimulatie van een Biedermeierse Schoonheid, wij bedoelen: *how bad can it get?*
 3. Ook bestaat her en der de neiging om het in de diepte te zoeken, binnen het theoretische veld zo'n diepe kuilen te graven die level na level na [einde spelkrediet] het Post-Moderne Weten verfijnen en daarbij uiteraard niet nalaten de rijkelijk vloeiende subsidies voor het vetten der tekstpotten op te strijken. Op dergelijke momenten is er van enig discours geen sprake meer, hier gelden gewoon de aloude wetten van Verval, Smurrie, Verderfelijkeid, het complete amorf, het Levenloze, de Quatch, het volstrekt Stijlloze, de Eeuwige Overdaad van het Verziekte en Verziekende Slijm.

De conversaties klinken dan ook ogenblikkelijk bekend, je kan iets soortgelijks bij Perseus of Martialis ook al opvangen: kom laat ons nog een tentoonstellingske houden er plakt nog een miljoentje of drie in de pot, d'r kan ook nog wel een schoon gedesignd boekskes bij, ach wat als we d'r dit jaar nu 's een dvdeeke bij in plakten, gij schrijft dat wel vol, niet?

Kom kinders *soyons serieuzes*, Het Grootse Beweegt, maar het feit dat je dat kan zeggen betekent niet, dat je daar zelf iets aan te zeggen hebt, zelfs niet dat wat je te zeggen hebt noodzakelijkerwijs relevant is (integendeel: hoe meer centen je krijgt, hoe groter de kans dat het er hoegenaamd totaal *naast* zit, want het Kapitaal, dat weet ondertussen het kleinste kind, het Kapitaal wil ons enkel doodpitsen, het leven beëindigen want dat brengt hoegenaamd niks op) en je draait dus het publiek een rad voor de ogen als je zoiets als behorende tot de mogelijkheden laat uitschijnen.

In meer dan 1 opzicht is het hengelen naar de alomtegenwoordige weerhaken van de Kapitale Pletwals dan ook niet erg ethisch verantwoord, wij bedoelen: het zal al een héél ingenieuze Herenmoraal vergen met behoorlijke

jezuïetenbochten & klinkende éénlijners in de beste Tobbackse traditie om u daar uit te fezelen, eens de Dood u bij uw nekvel heeft in het Stof gedrukt en Gij uzelf zult pogen te Verschonen.

Er zijn er natuurlijk onder ons tallozen die daar geen fluit om geven, en dergelijke vooruitzichten weglachen met een joviaal we-leven-toch-maar-1-keer-zekers.

Inderdaad.U kan deze bon-vivants dan ook herkennen aan het nerveuze omklemmen van het glas lauw bier en de druppelende zweetparels aan de klamme voorhoofden, dan wel aan de schelle boventoon in hun door niet altijd even natuurlijke emfetamines aangedreven kijk-naar-mij-betogen op de diverse ontvangstgelegenheden van wat wij ongevraagd en dus met lede ogen dienen te aanschouwen als zijnde het puik, de Bovendrijvende Vetlaag van het Bestel.

Maar we dwalen af & bovendien : ça suffit pour o joer d8

(1) **Lieven De Caeter**, De dwerg in de schaakautomaat. Benjamins Verborgen Leer, Nijmegen 1999, ISBN 9063037929

(2) **hanestaarts** : epaterend taalgebruik uitermate geschikt voor cocktail-parties, tupperware avonden en literair-artistieke recepties